

Questionariusz

Internowanego w Z.S.B.R.

REFEKAL
HISTORYCZNY

- 1) Stefan Moniak sierżant, lat 43, podoficer zawodowy.
- 2) Dnia 12 lipca 1940r. obozowcy przez N.K.H.S. i obozem internowanych Żołnierzy Polskich w Litwie, z miejscowości Hłtkowyski.
- 3) Oboz Juchnowo, Kozielec i Grarowiec. Praca wewnątrz obozu przy budowie budynków, praca obozem - rybołówstwo drzewa budowlanego w lesie, przy naprawie dróg i omyśnianiu dróg w zintegrowaniu.
Praca przymusowa bez płatna - całe życie na kolacje.
- 4) Oboz Juchnowo: budynki stare unieruchomione z cepek i cegły z głąb poprzednich lat i byłyby stojące. Ściany zewnętrzne wewnątrz od fundamentu stale mokre, cież na całym ścianach woda.
Podłoga egipska od gęstego drewna, lub też sianem zrobiona z sianego drewna. Rozmieszczenia, dwa do czterech pięt przy, na przyślad ścianach, tylko woda była bokiem opieranej.
Do ścianek wydano same zupełnie mięta imitacje.
Widziana wydawała tak dla oka emageryum, niskiej czoł stary z murami i gniazdomi. Budynki eksploatacyjne, wewnątrz przy całej stado. Urząd: wykopywanie rowy do 30 metr. głębokości nie zabezpieczając przed wypadkami, przez co jeden z internowanych wpadł w wodę i utopił się. Wyżywienie; w przemyśle drzewa wydawano nam mięso z demarycy pakowane, wcale imitacje, nie możliwe do jedzenia, prócz tego kamień mięsa, ryba mrożona imitacje jako dodatek rybki niekiedy poła surowe, których prawie że nie było. Woda z rzeki imitacje.
- Oboz Kozielec: zakwaterowanie w klatkach, kwatery eksploatacyjne, zakwaterowanie i wyżywienie nie co lepsze.
- Oboz Grarowiec: Zakwaterowanie zupełnie cież, pracujący wam przy przyśladach, na drzewie pod drzewami, po porannym namie w barakach bez ścian, wyżywienie do czasu omyśniania jako w Juchnowo, a nawet bez kawy i ryb, chleb imitacje 0 50 %.
- 5) Narodowości: Polacy, Bratoni i kilku Żydów, jako żołnierze polscy, względnie niezdecydowani państwowi. Pośród imitacje i moralny - 84 % przestępcami, pozostałe 16 % to należący do organizacji -

- „ber bożarków” i konfidenłów informatorów, o których pojedynczo składalem meldunki do II oddz. przy 8 Dywizji w Psklevi i Tcheranie.
 W Z.S.R.R. w Grosnem podalem imieniem p. p. p. Krawczyński.
- 6) Imię i nazwisko; godziny 6te pobudka, ranny apel, od 8-12te praca, od 14te do 18te praca, nie wyuszczeni do pracy, wszyscy byli chodzący na propagandki propagandowe, lub powierzeni Kriżki Komunistycznym, a przeważnie Komsolomcy Stalinozcy. Od 19-22te mityngi lub kino propagandowe. O Polsce myśleli się jak najpodlej, Anglii uciekali, Rosji...
- 7) Stałunek wobec N.K.H.D. do Polaków; podstępny, nieuczciwy, promienny godności człowieka, pytania: czy walczy przeciw Z.S.R.R.? - dla czego nie był wojak oficerów, a walczy ze kapitalistami. Totalitencja, i procy funkcji jako sąmowa przedsiębiorca. Badania odbywały się dłużej i uszy.
- 8) Pomoc lekarska propagandowa - brak lekarstw i środków odżywczych. Chory internowany nawet ze wstawię płuczek mi mógł wrócić kupić mleka ani też jajek lub warzyw. Chory na płucach byli izolowani do ubikacji gdzie podłoga była wilgotna, wilgoć, gnyb. w wozy szarego koloru nie dawaty wyposyżenia. Hypacki śmiertelni chor. Kłaman Supienjin, kpt. podok. Jakubowicz, młd. Krupski i st. Kłan.
- 9) Przez cały czas otrzymywałem dwa listy i paczki, od 25 listy i paczki żadnej informacji nie otrzymywałem, na wszystkie pytania o listy, polstrak odpowiadał: „dla wysłuchania u was są listy i paczki, lecz tylko wydajemy dobrym ludziom, wroczym i wrogom uroczu sowieckiego nie wydajemy i miel miel nie oserkuje”.
- 10) Po ogłoszeniu amnestii dla Polaków, dnia 25^{tego} 1941 roku zostalem przypisany do W. P. i w całym oborze w dniu 2. X. 1941 r. wyjeżdżać na przegonię do Sockoje gdzie się formowały Dywizja Polska.

Giedera dnia 14. X. 1943 r.

Janicki